Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17185

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i, bir doktora tezi kapsam?nda **kendini düzenleme** yap?s?n?n özerk (ba??ms?z) boyutunu ölçmek amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle ergenlik dönemindeki bireylerin motivasyonel süreçlerini ve davran??lar?n? içsel olarak ne derece kontrol ettiklerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, ergenlikte özerkli?in, kimlik biçimlenmesinin ve öznel iyi olu?un kar??l?kl? ili?kisini inceleyen daha büyük bir ara?t?rman?n parças? olarak kullan?lm??t?r.

Ölçe?in adaptasyonu, Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde Ümit Morsünbül taraf?ndan gerçekle?tirilen doktora tezi s?ras?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, psikolojik ara?t?rmalarda bireylerin ba??ms?z motivasyon kaynaklar?n? tespit etmek için de?erli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ba??ms?z Kendini Düzenleme, Özerklik, Kimlik Biçimlenmesi, Öznel ?yi Olu?, Ergenlik, Psikometrik Uyarlama, **Öz Belirleme Kuram?**.

Yazarlar

Ümit Morsünbül (Sorumlu Yazar/Uyarlay?c?).

Amaç

Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi davran??lar?n? ve hedeflerini içsel süreçler ve ki?isel de?erler do?rultusunda ne ölçüde düzenleyebildiklerini saptamakt?r. Bu ba??ms?zl?k boyutu, bireyin eylemlerini d?? bask?lar veya zorunluluklar yerine, kendi özgür iradesi ve ilgisiyle gerçekle?tirmesi anlam?na gelir.

Ölçek, adaptasyon çal??mas?nda (Morsünbül, 2011), ergenlerin özerklik düzeyleri ile genel ya?am tatminleri ve psikolojik iyi olu?lar? aras?ndaki korelasyonlar? ölçmek için kullan?lm??t?r. Böylece, ba??ms?z motivasyonun geli?imsel sonuçlar? üzerine ampirik veriler sa?lanm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel motivasyon teorilerinden biri olan Öz Belirleme Kuram? (Self-Determination Theory - SDT) çerçevesinde ele al?nan kendini düzenleme yap?s?n?n ba??ms?z veya özerk formunu ölçer. Ba??ms?z kendini düzenleme, bireyin bir aktiviteyi **içsel motivasyon** veya bütünle?mi? d??sal motivasyon yoluyla gerçekle?tirmesi durumunu ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu yap?, kontrol edilen (d??sal bask?ya dayal?) kendini düzenlemeden ayr?l?r. Yüksek ba??ms?z kendini düzenleme puan? alan bireylerin, hedeflerine ula?mada daha kararl?, daha yüksek öz-sayg?ya sahip ve daha az tükenmi?lik ya?ad?klar? varsay?lmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal uyarlama çal??mas?, kapsaml? geçerlik analizlerini içermelidir. Ancak, sa?lanan özet verilerde geçerlik katsay?lar? aç?kça belirtilmemi?tir. Bir uyarlama çal??mas?nda genellikle yap? geçerli?i (do?rulay?c? veya aç?mlay?c? faktör analizi yoluyla), ölçüt ba??ml? geçerlik ve benzer ölçek geçerli?i (yak?nsak ve ?raksak geçerlik) incelenir.

Ara?t?rmac?lar?n, Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i'nin Türk kültürüne uygunlu?unu gösteren detayl? geçerlik bulgular?na ula?mak için Morsünbül'ün (2011) doktora tezine ba?vurmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Sa?lanan özet verilerde güvenirlik analizlerine dair spesifik katsay?lar (örne?in, **Cronbach Alfa** de?eri) bulunmamaktad?r. Uyarlama sürecinde, ölçe?in iç tutarl?l???n? (güvenilirli?ini) belirlemek amac?yla genellikle Cronbach Alfa katsay?s? hesaplan?r.

Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? test etmek için test-tekrar test yönteminin kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu güvenirlik verileri, Morsünbül'ün doktora tezinin metodoloji ve bulgular bölümlerinde yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i'nin uyarlamas? s?ras?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? kontrol etmek amac?yla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Uyarlamac?n?n, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu ve ba??ms?z kendini düzenleme maddelerinin beklenen faktöre yüklenip yüklenmedi?ini belirlemek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulam?? olmas? beklenir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz bildirim ölçe?i, genellikle Likert tipi derecelendirme format?ndad?r. (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe

Population Group: Ergenler

Age Group: Genellikle 12-18 ya? aral??? ve genç yeti?kinlik (üniversite ö?rencileri) örneklemi.

Population Details: Türkiye'deki ortaö?retim ve yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Adaptasyon, Öznel ?yi Olu?, Ölçme Arac?, Motivasyon, ?çsel Düzenleme, Doktora Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: umitmorsunbul@aksaray.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Aksaray Üniversitesi (Uyarlama sonras? kurum bilgisi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2011 (Uyarlaman?n yap?ld??? doktora tezinin tamamlanma y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretlendirme bilgisi için sorumlu yazar Ümit Morsünbül ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Eri?imi: Ölçe?e ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bagimsiz-kendini-duzenleme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Morsünbül, Ü. (2011). *Ergenlikte özerkli?in ve kimlik biçimlenmesinin öznel iyi olu? üzerindeki etkisi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez eri?im linki: tez.yok.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba??ms?z Kendini Düzenleme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

(Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM